

PLANPROGRAMI MËSIMOR – SYLLABUS						
Niveli i studimeve	Bachelor	Programi	Menaxhimi i Emergjencave	Viti Akademik	2020-21	
Lënda	MBROJTJA E AMBIENTIT					
Viti	III	Statusi i lëndës	Obligative	ECTS/kredi	6	
Semestri	VI					
Javët mësimore	15			Orët mësimore	Ligjërata	Ushtrime
					2	2
Metoda e mësimit	Ligjerata, e shoqëruar me diskutime dhe teste vëmendshmërie, konsultime grupore dhe individuale, ushtrime, raste studimi dhe hulumtime, punime seminarike, detyra etj.					
Konsultime	Në orar të caktuar më parë					
Mësimdhënësi	Dr. Ibush Luzha			Tel/mob	044 124 889	
				e-mail	ibushluzha@hotmail.com	
Asistenti				Tel/mob		
				e-mail		
Qëllimi studimor dhe përmbajtja e lëndës			Përfitimet e Studentit			
<p>Qëllimi i kësaj lënde është njohja e rëndësisë së ambientit dhe përvetësimi i konceptit themelor për përcaktimin e masave të mbrojtjes së tij, duke zhvilluar aftësitë për vlerësimin e ndikimit të ambientit në jetën e njeriut dhe efektet e sigurisë dhe mbrojtjes së shëndetit për të sotmen dhe të ardhmen e shoqërisë.</p> <p>Aftësimi për ndërmarrjen e masave lidhur me rreziqet e lidhura me karakteristikat e vendit të punës, dëmtuesve tjer dhe ngarkesave në ambientin punues, mikroklimën.</p>			<p>Njohuritë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të përcaktojnë rëndësinë e ambientit për jetën e njeriut dhe zhvillimin e shoqërisë; • Të përcaktojnë rreziqet që e kërcenojnë ambientin; • Të bënë klasifikimin e rreziqeve; • Të njeh detyrat e institucioneve dhe qytetarëve për mbrojtjen e ambientit; • Të dinë të vlerësoj dëmtuesit e shëndetit që kërcenojnë jetën dhe shkaktojnë dëme në ambientin punues; • Të njeh rreziqet rreziqet që janë të lidhura me karakteristikat e vendit të punës; • Të njeh rreziqet nga përdorimi i materieve të rrezikshme në punë që mund të shkaktojnë shpërthim ose zjarrë; <p>Aftësitë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të fitoje aftësi për vlerësimin e treguesve të ndikimit të mjedisit punues në shëndetin e njeriut, • Të fitoje aftësi për përkufizimin e pluhurit gjat zhvillimit të proceseve teknologjike, • Të fitoje aftësi për zgjidhjen teknike të mbrojtjes së mjedisit punues nga dëmtuesit kimik, fizik, biologjik dhe mikroklimatik në procesin teknologjik të punës, • Të fitoje aftësi për njohjen e rregullave për kufizimin apo largimin e materieve të rrezikshme në kohë të duhur nga vendi i punës • Të fitoje aftësi për krijimin e programeve të ndotje parandalimit. 			

METODOLOGJIA PËR REALIZIMIN E TEMAVE MËSIMORE				
Prezantimi i temës mësimore në Power Point, ushtrime në fleta të mëdha Përsëritja e temës paraprake nga grupi i caktuar i studentëve, analiza, hulumtime dhe ushtrime individuale dhe ekipore. Rast studimi apo detyrë (për orën e ushtrimeve) lidhur me temën e ligjësuar				
KUSHTET PËR REALIZIMIN E TEMËS MËSIMORE				
Salla e pajisur me kompjuter dhe projektor, tabela për ushtrimin e detyrave matematikore.				
Mënyra e vlerësimit të studentit (në %):				
	Vlerësimi në %	Nota përfundimtare		
Prezantimi dhe puna grupore: 0-4 % Prezantim Individual: 0-3 % Aktiviteti: 0-3 % Punim seminarik: 0-10 % Testi i I: 0-15 % Testi i II: 0-15 % Provimi përfundimtar: 0-50%	91-100	10 (dhjetë)		
	81-90	9 (nëntë)		
	71-80	8 (tetë)		
	61-70	7 (shtatë)		
	51-60	6 (gjashtë)		
OBLIGIMET E STUDENTIT				
Ligjërata	Ushtrime			
<ul style="list-style-type: none"> Vijimi i Ligjëratave, Pjesëmarrje aktive, Punime seminarike, projekte, Pjesëmarrje në teste dhe ushtrime, Provimi përfundimtar. 	<ul style="list-style-type: none"> Pjesëmarrje në ushtrime, Puna individuale dhe grupore në raste studimi, Pjesëmarrje diskutime. 			
NGARKESA E STUDENTIT PËR LËNDËN				
Aktiviteti	Orë	Ditë/Javë	Gjithsejtë	
Ligjërata	2	15	30	
Ushtrime	2	15	30	
Punë Praktike	-	-	-	
Kontakte me mësimdhënësin	1	15	15	
Ushtrime në teren	5	2	10	
Kolefiume/seminare	5	2	10	
Detyra të shtëpisë	2	5	10	
Koha e studimit vetanak	1	15	15	
Përgatitja përfundimtare për provim	10	1	10	
Koha e kaluar në vlerësime (teste, kuiz, provimi final)	5	2	10	
Projektet propozimet	10	1	10	
Vërejtje: 1 ECTS kredi = 25 orë angazhim, p.sh. nëse lënda i ka 6 ECTS kredi studenti duhet të ketë angazhim gjatë semestrit 150 orë		Ngarkesa totale:	150	
Java	Ligjërata		Ushtrime	
	Tema	Orët	Tema	Orët
1	Java e parë -Hyrje, Rëndësia e ambientit për jetën e njeriut dhe zhvillimin e shoqërisë 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 1-5	2	Ushtrime-Përsëritje mbi përbërësit e ajrit atmosferik (ajri , uji ,toka), fenomenet e ndryshme natyrore	2
2	Java e dytë -Rreziqet që e kërcënojnë ambientin 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 5-8	2	Ushtrime-Përsëritje mbi rreziqet e mundshme që e kërcënojnë ambientin	2

3	Java e tretë -Klasifikimi i Rreziqeve, shkallët e rrezikut, masat që mund të jen të dobishme për shmangien e rreziqeve 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 8-28	2	Ushtrime-Përsëritje mbi rreziqet e natyrës (gjeofizike), rreziqet teknologjike (faktorit njeri) etj.	2
4	Java e katërt -Menaxhimi i situatave parandaluese 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 29-32	2	Ushtrime-Përsëritje mbi zhvillimin e kornizës ligjore, ndërtimi i institucioneve, planifikimi etj.	2
5	Java e pestë -Detyrat e institucioneve dhe qytetarëve për mbrojtjen e ambientit , menaxhimi i rrezikut, kuptimi i rëndësisë që ka mbrojtja e ambientit 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 32-36	2	Ushtrime-Përsëritje mbi arsimimin dhe vetëdijesimin, programet e trajnimit, masat paraprake të sigurisë.	2
6	Java e gjashtë -Rrugët e depërtimit dhe ndikimi i helmeve në organizëm 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 36-45	2	Ushtrime-Përsëritje mbi helmet si materie të rrezikshme dhe prejardhja e tyre.	2
7	Testi i parë Java e shtatë -Ndotja e atmosferës, efektet e ndotjes së ajrit në organizmat bimor dhe shtazor 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 45-48	2	Ushtrime-Përsëritje mbi ndikimin e bimëve në regjimin e ujërave nëntokësorë.	2
8	Java e tetë -Ndotja e ujërave, rregullimi i lumenjve dhe mbrojtja nga vërshimet 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 48-52	2	Ushtrime-Përsëritje mbi menaxhimin me ujëra, lidhshmëria në mes ujësjellësit dhe kanalizimit.	2
9	Java e nëntë -Dëmtuesit kimik në ambientet e punës 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 60-69	2	Ushtrime-Përsëritje mbi pluhurin si materie helmuese, agresive dhe eksplozive, gazrat.	2
10	Java e dhjetë -Pengimi i pranisë së CO në ambientet e punës të hapura, informimi mbi rreziqet dhe shenjat 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 70 – 78	2	Ushtrime-Përsëritje mbi ajrimin e hapësirave, hedhja e gazrave jashtë ambientit, rreziqet e mundshme	2
11	Java e njëmbëdhjetë -Dëmtuesit klimatik në ambientin e punës, mikroklima e vendit të punës 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 78 – 83	2	Ushtrime-Përsëritje mbi efektet anësore të mikroklimës, ndikimi i rrezatimeve Jonizues, i nxehtësisë, jonizues, laserik, ultrazërit, etj.	2
12	Java e dymbëdhjetë -Kriteret për vlerësim të kushteve termike në ambientet punuese, dëmtimi nga faktorët e papërshtatshëm të nxehtësisë 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 83 - 89	2	Ushtrime-Përsëritje mbi rraskapitjen termike, shtangimi termik, goditja termike dhe parandalimi i dëmtimeve.	2
13	Testi i dytë Java e trembëdhjetë -Dëmtuesit Fizik në ambientin punues 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 89 – 99	2	Ushtrime-Përsëritje mbi mbrojtjen nga zhurma, vibracionet dhe ndriçimi.	2

14	Java e katërmbëdhjetë - Parandalimi i ndotjeve, krijimi i programeve për parandalimin e ndotjeve 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 100 – 103	2	Ushtrime-Përsëritje mbi programin e ndotjes, parandalimit.	2
15	Java e pesëmbëdhjetë -Përfitimet dhe pengesat nga programi i ndotje parandalimit, ndotja parandalimi dhe menaxhimi i përgjithshëm 1. “ Mbrojtja e Ambientit ”, Hamid Nuredini, viti 2015, fq 103 – 105	2	Ushtrime-Përsëritje mbi uljen e kostos së prodhimit, sigurinë e shtuar të punonjësve dhe mbrojtjen e ambientit	2

LITERATURA

Literatura bazë:

1. Dr. Hamid Nuredini, Mbrojtja e Ambientit, Prishtinë, 2015
2. Dr Marianthi Guri, Dr.Aulent Guri, Prof. Sazan Guri, Menaxhimi ekonomik mjedisor i ndërmarrjeve, Tiranë 2015

Literatura shtesë:

1. Prof.Sazan Guri, Prof.Luan Hasanaj, Dr.Aulent Guri, Ngrohja Globale dhe Ndryshimet Klimatike, Tiranë, 2015
2. Nexhat M.Daci, Majlinda N. Daci-Ajvazi, Shkenca e mjedisit, zhvillim i qëndrueshëm, Prishtinë 2014
3. Dr. Florije Tahiri, Menaxhimi i mbeturinave, Prishtinë 2016
4. Nikolic V.,ZhivkovicN., Bezbednost radne i zivotne sredine , Nish 2010
5. Nexhat Daci, Ndotja industriale – parandalimi, Universiteti i Prishtinës, Prishtinë, 1998

VËREJTJE

Për çdo temë mësimore, studentët do të pajisen me materiale të nevojshme në gjuhën shqipe. Në fund të çdo ore mësimore, grupet e caktuara të studentëve do të angazhohen me detyrë apo rast studimi lidhur me temën e ligjëruar. *Rezultatet e arritura nga ajo detyrë, grupet e studentëve duhet t'i prezantojnë dhe diskutojnë ato në orën e ushtrimeve.*

VËREJTJE PËR STUDENTIN

- Para së gjithash, studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe rregullat shkollore;
- Duhet të respektojë orarin e ligjëratave, ushtrimeve dhe punimet seminarike, të jetë i vëmendshëm në orën mësimore;
- Është i obliguar posedimi dhe paraqitja e dokumentit identifikues në teste dhe provim;
- Gjatë hartimit të punimeve seminarike, studenti duhet ti përmbahet udhëzimeve të dhëna nga mësimdhënësi për realizimin e hulumtues dhe teknik të punimit;
- Testet dhe provimet vlerësohen individualisht për secilin student. Prandaj, studentet duhet të përqendrohen vetëm në njohuritë personale.
- Shkelja eventuale e këtyre parimeve etike (rregullave) ndëshkohet konform normave të parapara me ligj.

Profesori i lëndës:

Prof. Ass. Dr. Ibush Luzha